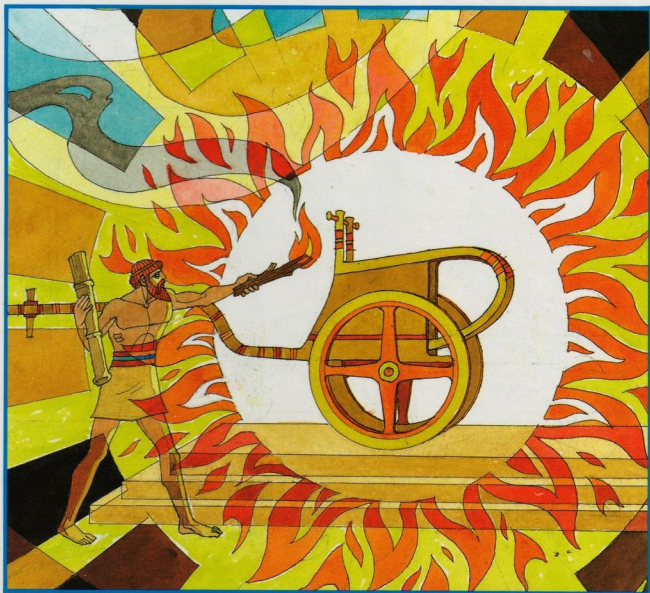

ΠΑΥΛΟΥ ΒΑΛΑΣΑΚΗ

758
710

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΘΑΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΕΛΩΝΑ

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΘΑΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ

Βιβλία για παιδιά γραμμένα και ζωγραφισμένα από τον Παύλο Βαλασάκ.

ΜΥΘΟΙ ΑΙΩΠΟΥ
ΟΙ 12 ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ
Ο ΙΑΣΩΝΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΥΣΟΜΑΛΟ ΔΕΡΑΣ
ΤΑ ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΜΙΔΑ
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ
ΣΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΠΙΤΙ
ΜΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΝΟΤΙΔΗ
ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΘΗΣΕΑ
Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΒΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Βιβλία του Π. Βαλασάκ που εκδίδονται από τις Εκδόσεις Χελώνα.

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ
Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΜΗΡΟ
Η ΠΤΗΣΗ ΤΟΥ ΙΚΑΡΟΥ
Ο ΠΕΡΣΕΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΗΣ ΜΕΔΟΥΣΑΣ
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΟΥ
Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΘΑΡΙ ΤΗΣ ΠΙΑΝΔΩΡΑΣ

Βιβλία για παιδιά γραμμένα και ζωγραφισμένα από τον Π. Βαλασάκ, που αποδόθηκαν στην Αγγλική γλώσσα από την Άλίκη Άμμερμαν και εκδίδονται από τις Εκδόσεις Χελώνα.

STORIES FROM HOMER
THE STORY OF PERSEUS
THE FLIGHT OF IKARUS
ALEXANDER THE GREAT
THE STORY OF PEGASUS

Γενική Επιμέλεια Έκδοσης: ΠΑΝΝΗΣ ΨΥΧΑΡΗΣ
Καλλιτεχνική επιμέλεια: ΧΑΡΑ ΜΠΙΤΣΑΚΑΚΗ
Παραγωγή: ΧΑΡΗΣ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΟΣ

**COPYRIGHT PAVLOS VALASSAKIS
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΕΛΩΝΑ, 1991**

ΠΑΥΛΟΥ ΒΑΛΑΣΑΚΗ
Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΘΑΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

turtle χελώνα
PUBLICATIONS ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ήταν ένας Τιτάνας, γιος του Τιτάνα Ευρυμέδοντα, και είχε αδέρφια τον Τιτάνα Άτλαντα και τον Τιτάνα Επιμηθέα. Οι Τιτάνες ήταν μυθολογικά όντα, δηλαδή πλάσματα της φαντασίας των Αρχαίων Ελλήνων, και υποίθεται ότι ήταν παιδιά της Γης. Τιτάνας ήταν κι ο Κρόνος, ο πατέρας του Δία, κι ο Ουρανός, ο πατέρας του Κρόνου, κι άλλοι πολλοί.

Όταν κάποτε οι Τιτάνες, με αρχηγό τον Άτλαντα, έκαναν πόλεμο με τους θεούς του Ολύμπου, που βάστηξε δέκα χρόνια, ο Προμηθέας, που ήταν ο πιο έξυπνος από όλους τους άλλους της γενιάς του, πήγε με το μέρος των θεών κι έπεισε και τον αδερφό του τον Επιμηθέα να κάνει το ίδιο. Είχε καταλάβει ότι οι Τιτάνες θα έβγαιναν χαμένοι απ' αυτή την υπόθεση και δεν ήθελε να τα βάλει και με τον Δία, που ήταν ο αρχηγός των θεών. Τελικά αποδείχτηκε ότι ήταν πολύ έξυπνο αυτό που έκανε, γιατί ο Δίας νίκησε τους Τιτάνες με τους κεραυνούς του και τους έριξε βαθιά μέσα στα έγκατα της γης, στα Τάρταρα, να περάσουν τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής τους. Μόνο τον Άτλαντα κράτησε πάνω στη γη και τον καταδίκασε να βαστάει στους ώμους του τον Ουράνιο Θόλο στους αιώνες.

Ο Προμηθέας από τότε έγινε πολύ στενός φίλος του Δία. Μια μέρα του ήρθε να φιάξει το ανθρώπινο γένος με τη βοήθεια κάποιου Δευκαλιώνα και της γυναίκας του της Πύρρας. Άμα έφτιαξε, λοιπόν, τους ανθρώπους, βάλθηκε να τους διδάξει πώς να χτίζουν σπιτία, τους έμαθε αστρονομία και μαθηματικά και την ιατρική και τη μεταλλουργία κι άλλα πολλά χρήσιμα πράματα, που κι αυτού του τα είχε μάθει η Αθηνά.

ТЯМОЗ
БАМРЕАКЕ

Ο ΔΙΑΣ, ωστόσο, δεν έβλεπε με καλό μάτι αυτά που μάθαινε ο Προμηθέας στους ανθρώπους κι άρχισε να τους φοβάται, γιατί γίνονταν πολύ έξυπνοι κι επικίνδυνοι.

Αποφάσισε, λοιπόν, να ξεκληρίσει το ανθρώπινο γένος κι έκρινε καλό από λεπτότητα να το ανακινώσει στον Προμηθέα. Αυτός, που αγαπούσε τους ανθρώπους μιας και ήταν γέννημά του, βάλθηκε να πείσει τον Δία ν' αλλάξει γνώμη. Μετά από πολλά παρακάλια, τον κατάφερε ν' αφήσει τους ανθρώπους στην ψυχία τους. Δεν ξεκνούσε, βλέπεις, ο Δίας την υποχρέωση που είχε στον Προμηθέα.

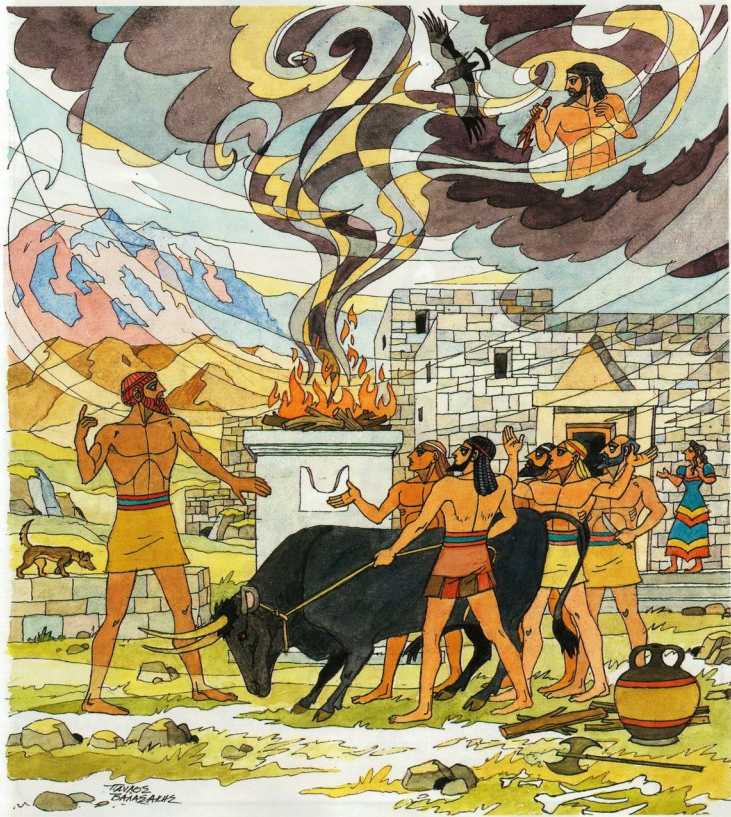
Κάποια μέρα, όμως, στην πόλη Σικυώνα, στο σημερινό Κιάτο δηλαδή, οι άνθρωποι θέλησαν να κάνουν θυσία στον Δία, αλλά δεν συμφωνούσαν πώς θα μοίραζαν τα κομμάτια του ταύρου που θα θυσίαζαν. Δηλαδή, τι κομμάτια θα πρόσφερναν στο θεό και τι θα κρατούσαν για τον εαυτό τους.

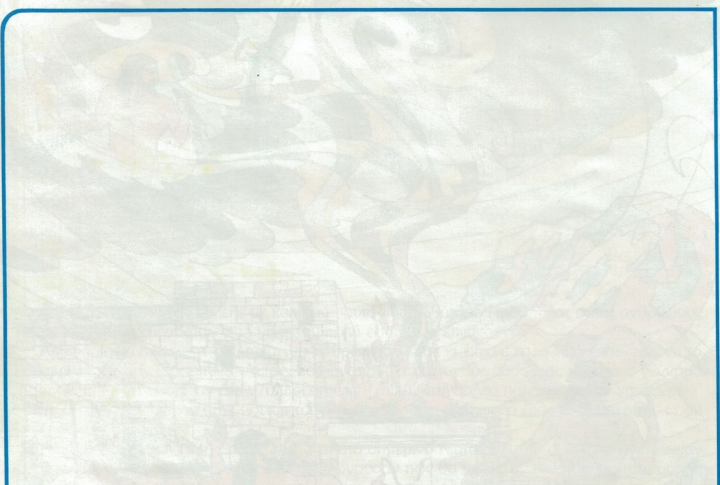
Φώναζαν τότε τον Προμηθέα να τους λύσει τη διαφορά. Αυτός τους συμβούλεψε να κοροϊδέψουν τον Δία, πού θα 'παιρνε χαμπάρι τώρα, και να κρατήσουν τα καλύτερα κομμάτια για τον εαυτό τους. Τους βοήθησε, λοιπόν, να φτιάξουν από το τομάρι του ταύρου δύο ασκιά με φαρδύ άνοιγμα. Στο ένα ασκί έβαλε όλο το κρέας και τα εντόσθια και τα σκέπασε με το στομάχι πάνω-πάνω να φαίνεται. Το άλλο ασκί το γέμισε με τα κόκαλα, που τα σκέπασε με μπόλικο λίπος. Έπειτα, φώναξε τον Δία, που στεκόταν ψηλά μέσα στα σύννεφα και περίμενε, τι προτιμούσε. Αυτός ξεγελάστηκε από το λίπος που ήταν εκλεκτός μεζές για τους θεούς κι έτσι διάλεξε το ασκί με τα κόκαλα. Όταν, όμως, από την τσίκνα κατάλαβε ότι ήταν κόκαλα αυτά που καίγονταν πάνω στο βωμό κι όχι κρέας, έγινε θηρίο.

— Θα δείτε τι θα σας κάνω, ανθρώπιακι, βρόντηξε.

Και για να τιμωρήσει τους ανθρώπους και τον Προμηθέα μαζί, διέταξε να στερηθούνε οι άνθρωποι τη φωτιά και να μην μπορούν να μαγειρέψουν και να ζεσταθούν.

— Τώρα θα τρώτε το κρέας σας ωμό, ξαναβρόντηξε.

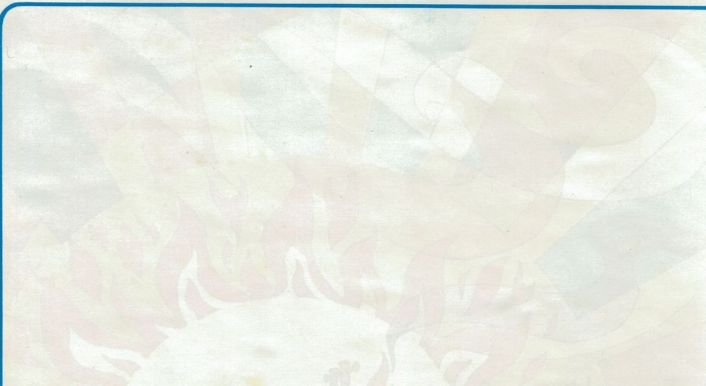
Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ, όμως, δεν το 'βαλε κάτω. Αποφάσισε να ξαναδώσει τη φωτιά στους ανθρώπους με κάθε τρόπο.

Πήγε, λοιπόν, και βρήκε την Αθηνά πάνω στον Όλυμπο και τη θερμοπαρακάλεσε να τον αφήσει να μπει κρυφά στο υπόστεγο που φύλαγε ο Ήλιος το φλογερό του άρμα.

Η Αθηνά του έκανε τη χάρη και τον έφερε μπροστά σε μια μυστική πίσω πόρτα του υπόστεγου. — Ό,τι έχεις να κάνεις, κάνε το γρήγορα, του ψιθύρισε. Γιατί, αν το μάθει ο Δίας ότι σε βοήθησα, την έχουμε άσχημα κι οι δυο μας.

Ο Προμηθέας, θαμπωμένος από το λαμπερό άρμα, πλησίασε όσο μπορούσε για να μην τσουρουφλιστεί κι ακούμπησε ένα δαδί που είχε φέρει μαζί του πάνω στο άρμα. Το δαδί αμέσως λαμπάδισε. Ο Προμηθέας τραβήχτηκε σε μια γωνιά και περίμενε να καρβουνιάσει λίγο το δαδί. Ύστερα έκοψε ένα αναμμένο κάρβουνο, το έκρυψε μέσα σ' ένα τεράστιο κούφιο κοτσάνι μάραθο, που το είχε φέρει κι αυτό μαζί του, έσβησε το δαδί και με χίλιες προφυλάξεις βγήκε από το υπόστεγο. Έκλεισε την πόρτα και κατέβηκε όσο μπορούσε πιο γρήγορα στη γη, για να ξαναδώσει τη φωτιά στους ανθρώπους.

Ο ΔΙΑΣ δεν άργησε να καταλάβει τη δουλειά που του έσπασε ο Προμηθέας, όταν μια νύχτα είδε, κάτω στη γη, να λαμπυρίζουν οι φωπές που είχαν ανάψει οι άνθρωποι. Ορκίστηκε τότε να πάρει εκδίκηση. Πυρ και μανία, φώναξε το γιο του τον Ήφαιστο, το θεό των σιδεράδων, και τον διέταξε να του φτιάξει από πηλό το άγαλμα της ωραιότερης γυναίκας που μπορούσε να υπάρξει. — Κοίταξε, κακομοίρη μου, να βάλεις τα δυνατά σου, του είπε. Και να μου φέρεις το άγαλμα μόνο άμα πετύχεις το τέλειο.

Ο κακομοίρης ο Ήφαιστος είχε τραβήξει των παθών του από τον Δία και τη γυναίκα του την Ήρα, επειδή ήταν άσκημος και καμπούρης, κι είχε κουτσαθεί εξαιτίας τους, γιατί δεν ήταν μια φορά που τον είχαν γκρεμίσει στο θυμό τους από τον Όλυμπο. Κυκλοφορούσε με πατερίτσες χρυσές, γιατί, όπως και να το κάνουμε, θεός ήταν, κι ήταν καταπιεσμένος και πολύ δυστυχισμένος.

Ήταν, όμως, μεγάλος καλλιτέχνης. Μπορούσε να δουλεύει το χρυσάφι και το χαλκό και τις πολύτιμες πέτρες και τον πηλό ακόμη κι έφτιαχνε ό,τι του ζητούσες, από κοσμήματα μέχρι όπλα και πανοπλίες και αγάλματα και βάζα. Είχε στήσει το εργαστήρι του μέσα στα βάθη του ηφαίστειου της Αίτνας, στη Σικελία. Τα φουρνέλα, τα αμόνια και τα φυσερά του δούλευαν νύχτα - μέρα, κι όταν έπεφτε πολλή δουλειά, το ηφαίστειο από πάνω μούγκριζε και ξερνούσε από τον κρατήρα του λάβα αναλυτή και καπνούς και σκουριές.

Αφού πήρε τη διαταγή από τον Δία, ο Ήφαιστος κατέβηκε κούτσα - κούτσα στο εργαστήρι του και στρώθηκε στη δουλειά.

ΔΕΝ πέρασε πολύς καιρός, κι ο Ήφαιστος ανέβηκε στον Όλυμπο με το αριστούργημά του. Το άγαλμα σε πηλό και σε φυσικό μέγεθος της πιο όμορφης γυναίκας του κόσμου.

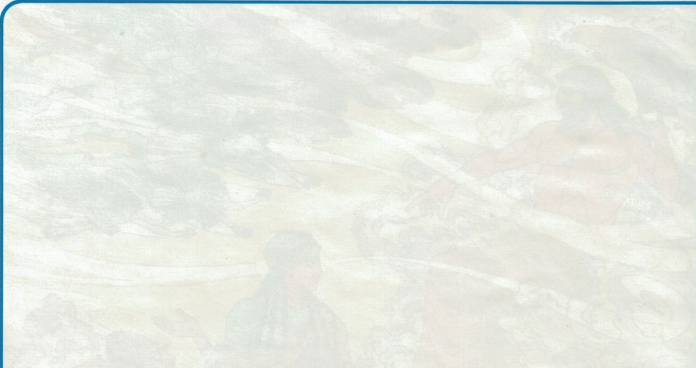
Άμα το είδε ο Δίας, ενθουσιάστηκε.

— Μπράβο, Ήφαιστε, βροντοφώναξε. Είναι αυτό που ήθελα. Το σχέδιό μου θα πετύχει κάρη σε σένα. Είσαι πραγματικά μεγάλος καλλιτέχνης, μ' όλη την ασκήμια σου.

Δεν είχε, βλέπεις, και πολύ καλούς τρόπους ο Δίας. Τέλος πάντων, αφού θαύμασε το έργο του Ήφαιστου και δεν του βρήκε κανένα ψεγάδι, φώναξε τους τέσσερις ανέμους – τον Βορέα, τον Νότο, τον Ζέφυρο και τον Αππλιώτη, δηλαδή τον Ανατολικό – και τους πρόσταξε να φυσήξουν στο άγαλμα ζωή, και φώναξε όλες τις θεές να του δώσουν όλα τα γυναικεία χαρίσματα. Ζωντάνεψε τότε η γυναίκα, και τη βαφτίσανε Πανδώρα, δηλαδή αυτή που έχει όλα τα χαρίσματα. Ύστερα την έστειλε ο Δίας πεσκέσι με τον Ερμή στον Επιμηθέα, τον αδερφό του Προμηθέα, που δεν φημιζότανε για την εξυπνάδα του, για να την παντρευτεί.

MAVLOS
KALASAR

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ, όμως, είχε φροντίσει να συμβουλέψει τον Επιμηθέα να μη δεχτεί ποτέ από τον Δία κανένα δώρο, όσο ωραίο κι αν ήτανε.

Ο Επιμηθέας, λοιπόν, μ' όλο που του άρεσε πολύ η Πανδώρα, αρνήθηκε το δώρο μ' ευγένεια, κι ο Ερμής γύρισε πίσω στον Δία με την Πανδώρα μαζί.

Ο Δίας, που κατάλαβε ότι ο Προμηθέας του είχε χαλάσει τη δουλειά, έγινε έξαλλος κι έστειλε και τον πιάσανε, και μ' όλη την υποχρέωση που του 'χε, τον έστειλε με συνοδεία πάνω στο βουνό, στον Καύκασο. Εκεί, σε μια απότομη πλαγιά στα δυο χιλιάδες μέτρα ύψος, τον αλυσοδέσανε γυμνό χέρια και πόδια πάνω στο βράχο και τον άφησαν.

Ο Επιμηθέας, μόλις έμαθε για τη συμφορά του αδερφού του, φοβήθηκε μην πάθει τα ίδια και μήνυσε στον Δία ότι δέχεται να παντρευτεί την Πανδώρα.

Ήρθε, λοιπόν, η Πανδώρα κι εγκαταστάθηκε στο σπίτι του.

Εκεί, στο σπίτι του Επιμηθέα, βρίσκονταν, όπως συνηθίζονταν τότε, πιθάρια κωμένα στη γη μέχρι τη μέση. Στα πιθάρια αυτά φύλαγαν το λάδι, το σάρι, τις ελιές κι ό,τι άλλο χρειάζονταν μια οικογένεια να περάσει τη χρονιά.

Σ' ένα απ' αυτά τα πιθάρια, ο Προμηθέας, πριν τον πιάσει και τον αλυσοδέσει ο Δίας, είχε στριμώξει με πολύ κόπο όλα τα κακά του κόσμου, το Μόχθο, τα Γηραιδιά, την Αρρώστια, την Τρέλα, την Αμαρτία, τον Πόλεμο και άλλα πολλά, που βασάνιζαν τους ανθρώπους. Είχε σφραγίσει καλά το πιθάρκι κι είχε πει στον Επιμηθέα να φρόντιζε να μη σκώσει κανείς ποτέ το καπάκι με κανέναν τρόπο απ' αυτό το πιθάρκι.

FRANCO
FERRARIS

ΗΡΘΕ, λοιπόν, η Πανδώρα κι εγκαταστάθηκε στο σπίτι κι επειδή ήταν γυναίκα ανόητη και περιέργη, άρχισε να τριγυρνάει στα δωμάτια και στις αυλές και να χώνει τη μύτη της παντού. Είδε και το πιθάρι το σφραγισμένο και ρώτησε τον Επιμηθέα τι είχε μέσα.

— Να μη σε νοιάζει, είπε ο Επιμηθέας. Και δεν πρέπει να τ' ανοίξεις ποτέ να δεις τι έχει μέσα, γιατί απαγορεύεται.

— Καλά, μείνε ήσυχος, είπε η Πανδώρα κι απομακρύνθηκε από το πιθάρι μ' αδιαφορία τάχα.

Την έτρωγε, όμως, η περιέργεια, σαν ανόητη γυναίκα που ήταν, και μια μέρα που έλειπαν όλοι από το σπίτι, έτρεξε στο μυστηριώτικο πιθάρι, γονάτισε και χωρίς δισταγμό σήκωσε το καπάκι.

Τότε έγινε χαμός. Όλα τα κακά πετάχτηκαν ουρλιάζοντας μέσα από το πιθάρι κι αφού στριφογύρισαν μέσα στο σπίτι, ξεχύθηκαν έξω από την πόρτα και τα παράθυρα, σκορπίστηκαν στον κόσμο όλο κι έμειναν έξω για πάντα, να βασανίζουν την ανθρωπότητα.

Η Πανδώρα τρόμαξε, τότε, λυπήθηκε και μετάνιωσε, αλλά ήταν πια αργά. Το κακό είχε γίνει. Καθόταν, λοιπόν, εκεί και κλαψούριζε και καταριότανε την περιέργειά της, όταν ένιωσε ένα χέρι στον ώμο της κι άκουσε μια γλυκιά φωνή να της λέει:

— Μη σε νοιάζει, Πανδώρα. Ο Προμηθέας μαζί με όλα τα κακά είχε κλείσει μέσα στο πιθάρι κι ένα καλό. Εμένα, την Ελπίδα. Θα πάω, λοιπόν, κι εγώ μαζί μ' όλα τα κακά στον κόσμο έξω, για να παρηγορώ τους ανθρώπους και να τους δίνω θάρρος στις δύσκολες στιγμές τους.

Έτσι μίλησε η Ελπίδα και πέταξε έξω από το παράθυρο και χάθηκε.

TAVOZ
BANSALRE

ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΥ ο Προμηθέας ήταν αλυσοδεμένος πάνω στον Καύκασο και τα χρόνια περνούσαν κι ήταν γυμνός και κρύωνε κι ήταν και νηστικός κι υπόφερε πολύ. Και σαν να μην έφταναν αυτά, χρόνο με το χρόνο, την ίδια μέρα, ένα όρνιο σταλμένο από τον Δία ερχόταν και με το ράμφος του το γαμψό του ξερίζωνε το συκώτι και το `τρωγε. Και το συκώτι ξαναφύτρωνε, ώσπου ξαναρχόταν μετά ένα χρόνο την ίδια μέρα το όρνιο και το ξανάτρωγε.

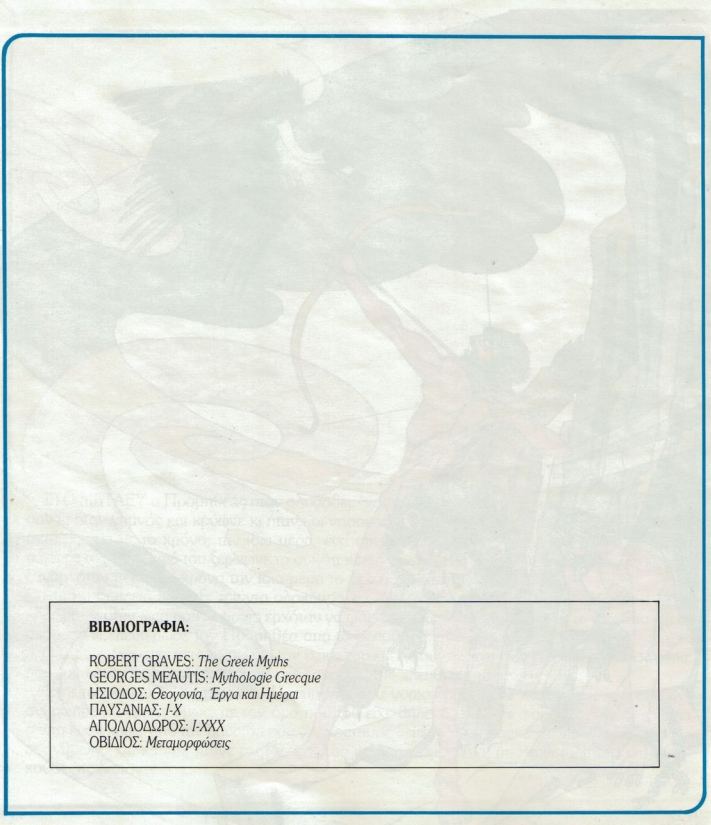
Αυτή η δουλειά βάσπηξε τριάντα ολόκληρα χρόνια, ώσπου μια μέρα πέρασε από κει ο Ηρακλής πάνω στην ώρα που το όρνιο ερχόταν να φάει το συκώτι. Το σημάδεψε με το τόξο του και το σκότωσε κι ελευτέρωσε τον Προμηθέα από τα δεσμά του.

Ο Δίας, όμως, είχε μετανιώσει για την κακία του κι είχε συγχωρέσει τον Προμηθέα, και χάρηκε που τον ελευτέρωσε ο Ηρακλής κι είχε ξαναβρεί την ελευθερία του.

Έτσι τέλειωσαν τα βάσανα του Προμηθέα, που γύρισε πάλι πίσω στους αγαπημένους του ανθρώπους. Γύρισε, όμως, με τον όρο που του είχε βάλει ο Δίας, να φοράει στο πόδι του για πάντα έναν κρίκο από την αλυσίδα που τον κρατούσε δεμένο στον Καύκασο, για να μην ξεχνάνε οι άνθρωποι ότι κάποτε ήτανε αιχμάλωτος του παντοδύναμου Δία, που είχε τολμήσει να παρακούσει τις διαταγές του.

TIAMOS
FAMSAKIC

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ROBERT GRAVES: *The Greek Myths*
GEORGES MÉAUTIS: *Mythologie Grecque*
ΗΣΙΟΔΟΣ: *Θεογονία, Έργα και Ημέραι*
ΠΛΑΥΣΑΝΙΑΣ: *1-Χ*
ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ: *1-XXX*
ΟΒΙΔΙΟΣ: *Μεταμορφώσεις*

ΠΑΥΛΟΥ ΒΑΛΛΣΑΚΗ

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΘΑΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ

turtle χελώνα
PUBLICATIONS ΕΚΔΟΣΕΙΣ

20-22 HERSIFRONOS Str.,
116 36 ATHENS

ΧΕΡΣΙΦΟΝΟΣ 20-22,
116 36 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 9023301, 9024985